

ת"פ 49625/01/15 - מדינת ישראל נגד אדי צבאח

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 49625-01-15 מדינת ישראל נ' צבאח(עצור בפיקוח)
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופטת מיכל ברנט
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	אדי צבאח (עצור בפיקוח)

החלטה

האופן בו נדרשת הרשות לתעד את פעולת המדובב בתא המדובבים - זו הסוגיה הנדרשת להחלטתי.

טוען ב"כ הנאשם, כי עצם הפעלת מדובב התא המדובבים עולה כדי "חקירה" של נאשם בעבירת פשע, שתיעודה על פי חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 נדרש להיות באמצעי אודיו ווידאו. מקום שלא תועדה כאמור - אין לקבלה כקבילה.

בית המשפט העליון נדרש לא אחת לסוגיית תיעוד פעולותיהם של מדובבים, באשר מחד הסתייעות במדובבים כחלק מפעולות החקירה מהווה תחבולת חקירה לגיטימית, אשר הוכחה כיעילה וחיונית לשם פיענוחם של פשעים רבים, ואין **בה כשלעצמה כדי לפגוע בזכויותיו של החשוד** (ראו, למשל: ע"פ 4577/98 דין נ' מדינת ישראל ; ע"פ 1301/06 עזבון המנוח יוני אלזם ז"ל נ' מדינת ישראל), ומאידך מכיוון שמדובב אינו בהכרח איש רשות, אלא פועל מתוך מניעיו האישיים -אשר אינם חופפים בהכרח את אינטרס גילוי האמת -ולעתים אף מדובר בעברין מורשע, המסייע למשטרה בעבור טובות הנאה כאלה ואחרות, כרוך בעצם הפעלתו חשש טבעי מפני קבלת הודאות שווא (ע"פ 1520/97 חדד נ' מדינת ישראל; בועז סנג'רו "השימוש בתחבולות ובמדובבים לשם גביית הודאות - הרהורים בעקבות ע"פ 1301/06 עזבון המנוח יוני אלזם ז"ל נ' מדינת ישראל" [פורסם בנבו] עלי משפט ט 399, 408-411 (2011)).

בשים לב לקיומו של קושי אינהרנטי זה לסמוך על עדות המדובב נפסק כי על רשויות החקירה והתביעה ובתי המשפט לנקוט משנה זהירות בבואם להכריע על סמך תוצרי הדיבוב, כאשר במסגרת ארגז הכלים הניתן לשופט, עמד כבוד השופט דנציגר בע"פ 4029/08 פלוני נ' מדינת ישראל על אמצעי המנע אשר נועדו להבטיח כי ההודאה שהושגה באמצעות הדיבוב אינה הודאת שווא, וכה פסק:

"סבורני כי אין להסתפק בנוהג זה או אחר ויש לקבוע כי המשטרה מחויבת להקליט ולתמלל שיחות בין חשוד לבין מדובב שכן תיעוד זה הוא שמאפשר לגורמי החקירה והתביעה, וכך גם לבית המשפט ככל שיוגש כתב אישום, להתרשם באופן ישיר מפעולת הדיבוב ומאמיתות הודאתו של החשוד [ראו: עניין חדד, בעמ' 349; ע"פ 1354/03 דקר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 83, 90 (2004) (השופט ס' ג'ובראן); ע"פ 3817/09 אזברגה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 16.9.2010] (להלן: עניין אזברגה), בסעיף 9 לפסק דינה של השופטת א' חיות]. בקרה ופיקוח אלו הכרחיים על מנת שניתן יהיה להתמודד עם הקושי הנובע מפעילותם של מדובבים."

לא זו אף זו, ייתכנו מקרים בהם פעולות הדיבוב לא הוקלטו או שלא הוקלטו במלואן, ואף במקרים מסוג זה רשאי בית המשפט להסתמך על עדות המדובב, בשים לב לקיומם של תנאים אחרים, כפי שנקבעו בפסיקה ובתנאי שבית המשפט השתכנע חרף אי הקלטת פעולות הדיבוב כי לא נפגעה זכותו של הנאשם להליך הוגן (ע"פ 9808/06 סנקר נ' מדינת ישראל; ע"פ 8208/07 אלימלך נ' מדינת ישראל).

בית המשפט העליון, אשר נדרש לסוגיית תיעוד פעילות המדובב, עמד אם כן על הצורך בהקלטה ובתמלול השיחות בין המדובב לחשוד, שכן זו מהות הפעולה המבוצעת על ידי המדובב. הפעלתו של מדובב אינה בגדר "חקירה" של החשוד, המוגדרת בסעיף 1 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) כ"תשאול או גביית הודעה בקשר לעבירה, בידי שוטר" (ההדגשה שלי - מ.ב.) ועל כן אינה מצריכה מתן זכויות לנחקר, אשר תסכלנה את מטרת הפעלת המדובב שהינה פעילות חשאית.

על מנת לבחון את קבילות ההודעה ומהימנותה קיימים מבחני עזר אחרים, אשר עמד עליהם כבוד השופט דנציגר בסקירתו סוגייה זו בע"פ 4029/08 כדלקמן:

"...כדי שהודאה שנמסרה למדובב תהיה קבילה, על התביעה להוכיח את הנסיבות בהן ניתנה ועל בית המשפט להשתכנע כי היא הייתה "חופשית ומרצון", כקבוע בסעיף 12 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 [ראו: ע"פ 15/78 ביבס נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(3) 64, 75 (1978); עניין אלזם, סעיף 19 לפסק דינו של --- סוף עמוד 24 --- השופט א' לוי]. כמו כן, ניתן לפסול הודאה מקום שבהשגתה נעשה שימוש באמצעים בלתי כשרים תוך פגיעה בזכותו של החשוד להליך הוגן [ראו, למשל: ע"פ 5121/98 יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד סא(1) 461 (2006), סעיף 76 לפסק דינה של השופטת ד' ביניש; ע"פ 645/05 זליגר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 5.12.2006], סעיף 25 לפסק דינו של השופט א' לוי; ע"פ 6977/03 סארה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 20.7.2009], סעיף 15 לפסק דינה של השופטת א' חיות]. מחסום נוסף שנועד לוודא כי הודאה שנמסרה לפני מדובב לא תביא להרשעת שווא נמצא בתוספת הראייתית הדרושה לשם הרשעה על סמך אמרת חוץ של נאשם. כידוע, כדי לבסס הרשעה על סמך הודאת חוץ של נאשם, בין שניתנה לפני איש הרשות ובין שניתנה לפני מדובב, נדרשת ההודאה לעמוד במבחן סימני האמת הפנימיים של ההודאה וכן נדרש "דבר מה נוסף", המהווה תוספת ראייתית חיצונית מאמתת להודאה [ראו: רע"פ 4142/04 מילשטיין נ' התובע הצבאי הראשי (פורסם בנבו), 14.12.2006], סעיפים 16-18 לפסק דינו של השופט א' לוי (דעת מיעוט, אך לא לעניין זה); דנ"פ 3391/95 בן-ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 377, 448-449 (1997) (השופט י' קדמי)]. לבסוף, נדרש בית המשפט להעריך את פעולת המדובב ואת נסיבות מסירת ההודאה אף בבואו להעניק משקל לכלל הראיות שהובאו לפניו. לרשות בית המשפט עומדים תיעוד הפעלת המדובב, הודעותיו ועדותו המאפשרים התרשמות ישירה ממהימנות המדובב ומהאמצעים שהפעיל כדי לחלץ מפי החשוד את ההודאה המפלילה ועליו לבחון בזהירות

ובקפידה את דברי המדובב ולהיות ער לחששות הנ"ל [ראו, למשל: ע"פ 497/92 נחום (קנדי) נ' מדינת ישראל ([פורסם בנוב], 24.10.1995), סעיף 14 לפסק דינו של הנשיא (בדימ') מ' שמגר; עניין אזברגה, סעיף 9 לפסק דינה של השופטת א' חיות)].

בשים לא לאמור לעיל, ומקום שלא הועלו על ידי ב"כ הנאשם, לעת הזו, טענות באשר לאמצעים בלתי כשרים שהופעלו על ידי המדובב, מצאתי לדחות טענותיו של ב"כ הנאשם ולקבל את כלל המסמכים שביקשה ב"כ המאשימה הקשורים לפעולות המדובב לרבות תוצאות הדיבוב.

ניתנה היום, ט' ניסן תשע"ו, 17 אפריל 2016, במעמד
הצדדים.